

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/56/2023
Identifikačné číslo spisu: 3821010612
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:3821010612.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 24. januára 2024 v Bratislave v trestnej veci obvineného G. M. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona a iné o dovolaní obvineného G. M. podanom proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/12/2023, z 19. apríla 2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného G. M. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 2Tk/2/2022, z 2. februára 2023 bol obvinený G. M. uznaný za vinného zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. c) Trestného zákona a § 140 písm. b) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, ktorých sa dopustil na skutkovom základe, že

dňa 22. januára 2022 v presne nezistenom čase medzi 05:12 hod. až 05:27 hod. v obci O.E. vedľa bytového domu č. XXX na mieste prístupnom verejnosti pristúpil odzadu k poškodenému T. Š., ktorého úmyselne udrel doposiaľ nezisteným tupým predmetom po temene hlavy a následne viackrát udrel poškodeného týmto predmetom veľkou intenzitou, asi 3 - krát do krku a asi 5 až 6 - krát do hlavy, na čo poškodený spadol tvárou na zem, kde ho následne obvinený opakovane kopal do pravej strany hrudného koša, čím mu spôsobil ťažké (v prípade neposkytnutia urgentnej zdravotnej lekárskej pomoci) život ohrozujúce zranenia v dôsledku úderov tupým predmetom a to krvácanie pod tvrdú mozgovú plenu obojstranne, krvácanie pod mozgovú pavučnicu obojstranne, pomliaždenie mozgu, zlomeninu lebky v pravej strane záhlavia a v oblasti bodcového výbežku lebky vpravo, 3 tržno - zmliaždené rany hlavy v oblasti temena a záhlavia, tržne - zhmliaždenú ranu pravej ušnice v dôsledku pôsobenia tupého násillia, najpravdepodobnejšie kopnutím - zlomeninu 10 a 11 rebra vpravo, ktoré si vyžiadali liečenie s práceneschopnosťou v trvaní 4 mesiace, počas ktorého bol obmedzený obvyklý spôsob života poškodeného v oblasti vykonávania základných hygienických úkonov a v dôsledku nutnosti dodržiavania kludového režimu bez fyzickej a psychickej záťažce a následok zhoršenia sluchu pravého ucha

Za to okresný súd menovanému uložil podľa § 155 ods. 2 Trestného zákona, za použitia § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov s tým, že menovaného na výkon trestu zaradil podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Okresný súd obvinenému rovnako tak podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil povinnosť nahradiť poškodenému T. Š. škodu vo výške 16.832,90 Eur a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal poškodeného so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, rozhodujúci na podklade odvolania obvineného a prokurátora rozhodol rozsudkom, sp. zn. 23To/12/2023, z 19. apríla 2023 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu v celom výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol tak, že menovanému uložil podľa § 155 ods. 2 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. j) Trestného zákona, resp. § 37 písm. h) Trestného zákona s poukazom na § 38 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, za súčasného zaradenia obvineného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s tým, že odvolanie prokurátora zamietol podľa § 319 Trestného poriadku.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený M. dovolanie s poukazom na dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], písm. g) [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] a písm. i) [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť] Trestného poriadku.

Obvinený v podanom dovolaní argumentoval v podstate nasledovne.

„Zásada náležitého zistenia skutkového stavu veci vyžaduje nielen zistenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, ale aj objasňovanie okolností a vykonávanie dôkazov svedčiacich proti obvinenému a okolností a dôkazov svedčiacich v prospech obvineného. Každá okolnosť dôležitá pre rozhodnutie vo veci musí byť v súlade s uvedenou zásadou spoľahlivo preukázaná tak, aby nemohla vzbudzovať žiadnu pochybnosť. Pojem, resp. výklad pojmu pomsta v trestnom práve podľa ustálenej judikatúry súdov možno charakterizovať ako vopred plánovanú odplatu (premyslené - úmyselné konanie) a predstavuje páchatelovu reakciu na nejakú udalosť alebo okolnosť priamo súvisiacu s obeťou. Ide o motivačný prvok, ktorý nie je generovaný racionálnou úvahou. Ide o emotívnu záležitosť, pocit potreby odplaty voči niekomu za niečo, zväčša za jeho predchádzajúce aktivity (viď 4Tdo 50/2019). Aby bolo možné prihliadať na pomstu v zmysle osobitného motívu ako kvalifikačného znaku podľa § 140 písm. b) Trestného zákona, musí ísť o pomstu ako negatívnu emóciu voči nejakej konkrétnej osobe alebo viacerým konkrétnym osobám ako reakciu na nejakú udalosť alebo okolnosť, pričom táto emócia nevyplýva z morálne ospravedlniteľného citového rozpoloženia, ktoré je vo všeobecnosti spoločnosťou vnímané ako pochopiteľné. Pomsta je páchatelova reakcia na nejakú udalosť alebo okolnosť priamo súvisiacu s obeťou (napr. páchatel v krátkom čase po rozvode usmrtil bývalú manželku, pretože sa s ním rozvedla). Je to forma určitej odplaty páchatel'a voči poškodenému. Osobitným problémom je žiarlivosť, ktorá sama osebe nie je pomstou v zmysle § 140 písm. b) Trestného zákona, ak sa však prejavuje vyšším stupňom plánovania a pripravovanosti trestného činu, už ju za pomstu možno podľa literatúry v zmysle § 140 písm. b) Trestného zákona považovať (2Tdo 24/2021). Z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní, okrem výpovede svedka - poškodeného T. Š. (pričom tento svedok - poškodený to v prípravnom konaní vôbec neuvádzal a začal to uvádzať až v konaní pred súdom) nevyplýva, že motívom konania - útoku obvineného na svedka - poškodeného by bola pomsta obvineného poškodenému (žiarlivosť). Z vykonaného dokazovania v rámci tohto trestného konania, a to či už v prípravnom konaní alebo v konaní pred súdom nevyplývalo, že by obvinený mal vôbec nikdy záujem, resp. aspoň akú takú snahu o obnovenie spolužitia s bývalou partnerkou X. X., a teda, že by mal preto obvinený mať dôvod na svedka - poškodeného z týchto dôvodov žiarliť. Navyše bol tu dosť značný časový odstup medzi ukončením vzťahu medzi X. X. a obvineným a nadviazaním vzťahu medzi svedkom - poškodeným a X. X., a to cca 2 roky, počas

ktorého obvinený sa nijak nesnažil o obnovenie spolužitia s X. X., čo zároveň vylučuje „enormnú frustráciu“ obvineného zo vzťahu medzi X. X. a poškodeným. To, že mal obvinený X. X. sledovať, zisťovať, kde býva a s kým žije, nebolo okrem jej tvrdení nijak inak dôkazne preukázané a podporené iným dôkazom a ani v tomto smere nebolo vykonané žiadne dokazovanie na preukázanie týchto ňou uvádzaných skutkových tvrdení, pričom obvinený tieto jej tvrdenia v celom rozsahu poprel ... . Preto použitie znaku pomsta ako znaku kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa § 140 písm. b) Trestného zákona nie je právne správne. Tento súdmi uvádzaný motív konania nie je a ani nikdy nebol preukázaný žiadnym dôkazom a ani z ničoho nevyplýva, a kde teda nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Ani obžaloba to nikdy netvrdila ... .

Obvinený v nadväznosti na vyššie vyjadrené poukázal formou podrobných citácií na obsah výpovedí svedkov H., U., H. v spojení so závermi znaleckého posudku č. 52/2022, vypracovaný ohľadom osoby obvineného skúmaním jeho duševného stavu, ktoré sú podľa jeho názoru v pomerne zásadnej kontradikcii jednak v dôsledku obsahu zmienených svedeckých výpovedí, ako aj obsahu znaleckého posudku č. 54/2022 vypracovaného ohľadom osoby poškodeného Š., ktorý má byť emočne nestabilným, impulzívnym, ľahko zraniteľným, resp. má mať tendencie dokazovania „svojej pravdy“, t. j. vo všeobecne nedôveryhodným. K tomu obvinený doplnil, že v zmysle skôr prezentovaných svedeckých výpovedí mal mať so svedkyňou X. konflikt už v minulosti (kvôli údajnému „alkoholickému“ prostrediu, v ktorom žije ich spoločná dcéra, o ktorú sa stará svedkyňa X.), zatiaľ čo s menovanou bol v rozhodnom období aj v civilnom sporovom konaní o zaplatenie sumy 10.000,00 Eur s príslušenstvom (ako žalobca); v dôsledku uzavretia zmiernu a jeho schválenia súdom sa spor skončil v neprospech svedkyne X., ktorá sa v dôsledku uvedeného „dostala“ do finančných problémov. Tento spor sa „preniesol“ negatívnym spôsobom na ich vzájomný osobný vzťah. Odkázal na údajne nejednoznačný opis priebehu skutku zo strany poškodeného, pričom dodal, že poškodený mal možnosť si zaobstarat’ palicu v deň spáchania skutku sám, a tak i napadnúť obvineného (a nie naopak), zatiaľ čo poškodený bol v rozhodnom čase v stave ťažkej opitosti, mohol stratiť všetky zábrany a byť agresívny, resp. u neho mohlo dôjsť k narušeniu pamäťových sŕp. Obvinený navyš nikdy neuviedol, že by poškodeného napadol ako prvý a doplnil, že ... všetko sa zbehlo tak strašne rýchlo, že obvinený nebol schopný vyhodnocovať situáciu a hľadal len riešenie, ako spacificikovať poškodeného a zabrániť mu tak ďalším útokom ... aj na tieto skutočnosti by súd mal prihliadať pri stanovení druhu a rozsahu trestu a trest ukladať pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby, kedy do úvahy pri právnej kvalifikácii skutku podľa § 155 ods. 1 alebo § 156 ods. 3 Trestného zákona prichádza do úvahy už aj podmienený trest, resp. alternatívny trest domáceho väzenia ... rozhodnutie ísť za poškodeným bolo neplánované, spontánne a predovšetkým nie s úmyslom sa ísť pobiť a spôsobiť poškodenému ťažkú ujmu.

Súdy dospeli k nesprávnym právnym záverom (právne posúdenie otázky naplnenia pojmových znakov pomsty), čo zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku ... pod pojmom surový spôsob sa rozumie konanie, ktoré vykazuje vysokú mieru brutality presahujúcu hranicu obvyklého násillia použitého voči živej osobe. Podľa ustálenej judikatúry súdov možno za surový spôsob konania považovať také konanie, kedy je obeť vystavená fyzickým či psychickým útrapám, prekračujúce bežný rámec spáchania trestného činu - charakter použitej zbrane a spôsob jej použitia, okolností prípadu a intenzita útoku, pokiaľ si v dôsledku toho obeť trestného činu uvedomuje nevyhnutnosť svojej bezprostrednej brutálnej fyzickej likvidácie, čím je vystavená mimoriadnym psychickým útrapám (4Tdo/50/2019, R 9/2013). Z doslovného výkladu slova surovým spôsobom vyplýva, že sa musí jednať o vyššiu, kvalifikovanú formu resp. intenzitu pôsobenia páchatel’a na poškodeného než ako je len obvyklé násillie v znení základnej skutkovej podstaty, minimálne teda dosahujúce intenzitu brutality alebo fyzickej resp. psychickej útrapy. Surovosť konania páchatel’a je pritom potrebné odvodzovať aj od všetkých okolností prípadu, za ktorých k útoku obvineného na poškodeného došlo, resp. skutočnosti, ktoré mu predchádzali a ktoré po ňom nasledovali, resp. aj motív konania, a nielen od rozsahu zranení poškodeného. O to viac, keď z doposiaľ vykonaného dokazovania nie je vôbec zrejmé o akú „palicu“ sa malo v danom prípade jednať, t. j. či o klasickú obyčajnú palicu alebo o špeciálne upravenú, ktorá by obeť spôsobila väčšie utrpenie a bolesť pri útoku zakladajúcu dôvod na použitie znakov kvalifikovanej skutkovej podstaty. Rozsah zranenia poškodeného zodpovedá právnej kvalifikácii ťažká ujma. Tu obhajoba poukazuje aj na závery znaleckého posudku číslo 54/2022 vo veci vyšetrenia poškodeného T. Š., vypracovaný PhDr. Andrejom Benkovičom, podľa ktorých je

možné pripustiť aj alternatívu skutkového deja, že poškodený napadol obvineného ako prvý a obvinený sa už len bránil. V neposlednom rade uvádzame, že ani obžaloba netvrdí, že obvinený sa mal dopustiť útoku surovým spôsobom, o čom svedčí aj fakt, že pri predbežnom prejednaní obžaloby na verejnom zasadnutí prokurátor navrhol zmenu právnej kvalifikácie, kde upustil od tohto jediného znaku kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu vraždy v štádiu pokusu. Iné znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty obžaloba nikdy neuvádzala a ani neuvádza, navyiac sám prokurátor na jednom z hlavných pojednávaní uviedol, že doposiaľ sa nepodarilo ustáliť a objasniť motív konania obvineného ... bolo priam nevyhnuté vec posudzovať v celom jej kontexte ... nielen samotný útok ako taký ... preto použitie znaku surový spôsob ako kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa § 138 písm. c) Trestného zákona nie je právne správne, a ani nikdy nebol preukázaný žiadnym dôkazom a ani z ničoho nevyplýva, a kde teda nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, a kde pri správne zistenom skutkovom stave súdy dospeli k nesprávnym právnym záverom ... čo zároveň zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nakoľko sa jedná o iné nesprávne hmotnoprávne posúdenie, spočívajúce v právnom posúdení okolnosti (surový spôsob konania) majúcej význam z hľadiska hmotného práva".

Obvinený ďalej poukázal na potrebu objektívneho posúdenia celkovej štruktúry osobnosti obvineného, resp. svedkov a dodal, že znalec napokon ani neskonštatoval, že by konanie obvineného malo vykazovať znaky mimoriadnej brutality; naopak, na hlavnom pojednávaní pripustil, že k zlomeniu rebier mohlo dôjsť aj v dôsledku pádu na zem alebo obrubník a opätovne poukázal na potrebu posúdenia a zistenia všetkých rozhodných okolností prípadu, ktoré podľa jeho názoru neboli riadne preukázané, a tak nemožno konštatovať, že by sa obvinený dopustil skutku surovým alebo trýznivým spôsobom. Ďalej uviedol:

„Na hlavnom pojednávaní bol - a to na základe námietky obhajoby - okrem hore uvedeného znaleckého posudku oboznámený prečítaním aj psychologický znalecký posudok č. 54/2022 na osobu poškodeného T. Š., a teda súd prvého stupňa jeho vykonaním sám uznal zákonnosť a prípustnosť takéhoto dôkazu, ktorú však neskôr v odôvodnení svojho rozhodnutia ... spochybnil ... vyšetrovateľ v uznesení zo 4. apríla 2022 pribral do konania iného znalca ... o mesiac neskôr ten istý vyšetrovateľ pribral do konania toho istého znalca z odboru klinickej psychológie na spracovanie znaleckého posudku osoby poškodeného. Súd preto nezahrnul do hodnotenia dôkazov druhý znalecký posudok na poškodeného T. Š., pretože tento považoval za nedôveryhodný v snahe vykresliť poškodeného v negatívnom svetle voči konaniu, ktorého sa mal dopustiť obvinený ... súd prvého stupňa teda nebral do úvahy závery hore uvedeného znaleckého posudku, kde v odôvodnení rozhodnutia najskôr spochybnil jeho zákonnosť, a teda prípustnosť ako dôkaz a zároveň neskôr ho považoval za nedôveryhodný. Je právne neprípustné, aby jeden a ten istý dôkaz bol nezákonný a procesne neprípustný a zároveň vyhlásený za nedôveryhodný. Ak súd prvého stupňa považoval znalecký posudok za nezákonný, nemal vôbec pripustiť jeho vykonanie na hlavnom pojednávaní, a keď ho považuje za nedôveryhodný, mal ozrejmiť dôvody jeho nedôveryhodnosti, pričom však nesmie argumentovať dôvodmi jeho nezákonnosti a rozporom s etikou, pretože to nerobí znalecký posudok nedôveryhodný. Etika do hodnotenia a rozhodovania o prípustnosti a vierohodnosti dôkazov v žiadnom prípade nepatrí, pretože súd prvého stupňa je povinný riadiť sa iba zákonmi. Odvolací súd sa k tomu dôkazu, resp. k jeho zákonnosti a prípustnosti ako dôkazu vôbec nevyjadril, resp. nedal odpoveď, prečo je takýto dôkaz nezákonný a neprípustný, pričom v danom prípade sa jednalo o jeden z podstatných dôkazov v prospech obhajoby (toto pripustil aj súd prvého stupňa), ktorý jednoznačne spochybňuje vierohodnosť výpovedí svedka - poškodeného T. Š. a zároveň vnáša do priebehu udalostí skutkového deja pochybnosti, resp. aj iné nazeranie na priebeh udalostí skutkového deja, t. j. pripúšťa aj inú alternatívu priebehu udalostí skutkové deja než ako ju predložila obžaloba a neodôvodnene prevzali aj súdy, čo v konečnom dôsledku má zásadný vplyv aj na celkové právne posúdenie veci, najmä použitie kvalifikačných znakov - pomsta a surový spôsob spáchania.

Neexistuje zákonný dôvod (kolízny rozpor) pre ktorý znalec nemohol, resp. nesmel vypracovať psychologický znalecky posudok ako na obvineného, tak aj na poškodeného, pretože tu neexistujú absolútne žiadne zákonné dôvody podľa § 12 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol znalec povinný, resp. nesmel odmietnuť vypracovať znalecký posudok na poškodeného. Závery psychologického znaleckého skúmania obvineného, resp. aj poškodeného, a to či pozitívne, resp. negatívne, sú už len výsledkom samotného znaleckého pozorovania, ku ktorým znalec na základe takéhoto pozorovania dospel. Skutočnosť, že výsledky znaleckého skúmania vyšli pre poškodeného negatívne, ešte samo o sebe nie je zákonný dôvod

na odmietnutie podania znaleckého posudku na poškodeného, t. j. zákonný dôvod na vylúčenie znalca podľa § 11 ods. 1 zákona č. 382/2004 o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nakoľko nebol v konaní preukázaný pomer znalca k veci, zadávateľovi alebo osobe, ktorej sa úkon týka a zároveň nerobí takýto znalecký posudok nedôveryhodný. Tým, že tu nebol preukázaný žiadny pomer znalca k stranám, resp. k osobám, ktorých sa znalecké skúmanie týkalo, znalec osoby obvineného a poškodeného nepozná a prišiel s nimi do kontaktu iba v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku, a kde tak bola zaručená objektivita, nestrannosť a nezaujatosť znalca v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku na obvineného a poškodeného, preto znalec nemal absolútne žiadny dôvod snahu „nadržáť alebo poškodzovať“ niektorému z procesných strán, osôb, ktorých sa znalecké skúmanie týkalo. Z týchto hore popísaných dôvodov tu preto neexistuje ani žiadny zákonný dôvod, pre ktorý súd prvého stupňa, resp. aj odvolací súd nemal na závery psychologického posudku č. 54/2022 na osobu poškodeného T. Š. prihliadať, čo zároveň zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko sa jedná o dôkazný prostriedok získaný zákonným spôsobom podľa § 119 ods. 3 Trestného poriadku".

Obvinený zdôraznil, že v prípade znaleckého posudku č. 52/2022 vypracovaného aj na podklade jeho psychiatrického vyšetrenia dospel znalec k zisteniam, že obvinený nemá sklony k agresívnemu konaniu, agresivita nie je zvýraznenou črtou jeho osobnosti, nemá tendencie zamlčovať, zatajovať, zahmlievať, prípadne fabulovať prežitú udalosť. Preto vypovedá podľa jeho názoru konzistentne - tak, ako sa udalosť reálne stali. Doplnil, že neexistujú iné priame dôkazy, ktoré by preukazovali, alebo verifikovali pravdivosť tvrdení jediného usvedčujúceho svedka (poškodeného Š.), na ktorých súdy založili vinu obvineného napriek tomu, že jeho vierohodnosť diskvalifikujú svedecké výpovede (naopak, vyzdvihol vierohodnosť svedkyne U. počas celého trestného konania, ktorá navyše bola prítomná pri spáchaní skutku), ako aj závery znaleckého dokazovania. Obvinený od počiatku trestného konania priznával a oľutoval spáchanie skutku v súlade so zisteným skutkovým stavom bez osobitného motívu (pomsty, spáchanie skutku surovým a trýznivým spôsobom), za čo mu bola údajne priznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona. Obvinený bol navyše pripravený uzatvoriť s prokurátorom dohodu o vine a treste, čo mu však bolo z dôvodu nesprávnej právnej kvalifikácie skutku znemožnené. Doplnil, že vzhľadom na vykonané dokazovanie bol napokon možno aj v právnej pozícii „brániaceho sa" proti útoku a konal v nutnej obrane, pričom nedokázal hneď vyhodnotiť rozsah hroziaceho nebezpečenstva od poškodeného, čo opodstatňuje zaoberať sa možnosťou aplikácie § 39 ods. 1 Trestného poriadku.

Ďalej uviedol:

„... v prípade záverečnej reči na súde prvého stupňa bola obhajoba súdom prvého stupňa a obžalobou prerušená vo svojom prednese s odôvodnením, aby sa venovala len skutkovým a právnym tvrdeniam čo do právnej kvalifikácie skutku, ako je uvedené v obžalobe bez kvalifikačných znakov a viac jej nebolo dovolené v tomto smere pokračovať, t. j. v rozpore s § 274 ods. 4 Trestného poriadku jej nebolo umožnené vyjadriť sa aj k alternatíve právneho posúdenia skutku ublíženia na zdraví a nedôvodnosti aplikácie kvalifikačných znakov pomsta a surovosť, čo považujeme obhajoba za zásadný zásah do práva na obhajobu, pretože je právom obhajoby v rámci záverečnej reči uvádzať všetky skutočnosti, ktoré sú predmetom prejednávanej veci a sú na prospech klienta - obvineného. Táto skutočnosť bola uvedená aj v samotnom odvolaní a aj do zápisnice na odvolacom súde, ktorý tejto skutočnosti nevenoval žiadnu pozornosť a akoby vyslovil súhlas s takýmto postupom súdu prvého stupňa, čím zároveň založili dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

... zaradenie úradných záznamov do vyšetrovacieho spisu, ktorý bol predložený súdu, je možné považovať len za iniciatívu vyšetrovateľa, ktorá nemá žiadnu výpovednú dôkaznú hodnotu. Vyšetrovací spis predložený súdu s obžalobou by mal obsahovať len také úkony a dôkazy, ktoré boli získané po začatí trestného stíhania, t. j. vyšetrovací spis by mal začínať uznesením o začatí trestného stíhania (samozrejme sa to netýka neodkladných a neopakovateľných úkonov). Ak však nastane situácia tak, ako v danej veci, že tomuto uzneseniu predchádzajú listiny - v danej veci úradné záznamy vyhotovené príslušníkmi Policajného zboru, ktorí nemajú postavenie orgánu činného v trestnom konaní, je potrebné tieto aj takto posudzovať. V žiadnom prípade takéto úradné záznamy nemožno považovať za dôkaz použiteľný v konaní pred súdom, a práve preto z tohto dôvodu mali byť tieto zo spisu predkladaného súdu vylúčené, a to najneskôr prokurátorom pri podaní obžaloby. Keďže takéto úradné záznamy nemožno považovať za dôkaz uplatniteľný v konaní pred súdom, potom z toho plynie záver o tom, že

ani súd ani žiadna procesná strana nimi ako dôkazmi argumentovať nemôžu a pokiaľ tak urobia, sú námietky ako aj právne závery z toho plynúce právne irelevantné ... ak teda orgán činný v trestnom konaní, respektíve súd, považuje informáciu, ktorú obsahuje úradný záznam polície za podstatnú, či závažnú pre rozhodnutie vo veci môže ju „preniesť“ do dokazovania v trestnom konaní len tak, že vypočuje osoby, ktoré úradný záznam spísali ako svedkov, pretože až ich svedecké výpovede tu možno považovať za dôkazný prostriedok. Úradný záznam polície teda môže slúžiť len na posúdenie otázky, či je nevyhnutné vykonať takýto dôkaz podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku. Ak policajti, v procesnom postavení svedka, uvedie pri svojom výsluchu, že sa na bližšie okolnosti nepamätá, nie je možné mu prečítať úradný záznam a až následne ho k jeho obsahu vypočuť. Rovnako tak nemožno odstraňovať rozpory, ktoré sa vyskytnú medzi obsahom úradného záznamu a následnou svedeckou výpoveďou. Prečítanie úradných záznamov polície na hlavnom pojednávaní ako listinných dôkazov a následné založenie odsúdenia obžalovaných aj na týchto záznamov je možné považovať za podstatné chyby konania, ktoré predchádzali napadnutému rozsudku, čo môže byť dôvodom zrušenia rozsudku odvolacím súdom [§ 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku], prípadne aj dôvodom na zrušenie rozhodnutia súdu v dovolacom konaní [§ 317 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku].

V trestnom spise a na hlavnom pojednávaní pred súdom prvého stupňa boli oboznamované dva úradné záznamy ohľadne analýzy kamerových záznamov, a to:

- úradný záznam z 25. januára 2022, č. k. KRPZ-TN-OKP3-239/2022, vypracovaný kpt. Bc. J. X., z obsahu ktorého vyplýva, že analyzovaná kamera má časový posun 1 hodinu a 4 minúty späť voči reálnemu času a že v reálnom čase o 04:17:15 hodine ide OMV sedan tmavej farby, kde podľa typu vozidla sa pravdepodobne jedná o VW Passat staršieho typu

- úradný záznam z 9. marca 2022, č. k. KRPZ-TN-OKP3-239-004/2022, vypracovaný kpt. Ing. U. Ď., z obsahu ktorého vyplýva, že opätovná analyzovaná kamera má časový posun 1 hodinu a 4 minúty dopredu voči reálnemu času a že v reálnom čase o 02:09 hodine ide OMV sedan tmavej farby, kde podľa typu vozidla sa jedná o VW Passat staršieho typu,

pričom ani jeden z týchto úradných záznamov bol ako dôkaz neprípustný, pretože úradné záznamy príslušníkov PZ nemožno považovať za dôkaz podľa § 119 ods. 3 Trestného poriadku, ale o dôkaz podľa § 119 ods. 5 Trestného poriadku. Navyiac, zhodne na oboch úradných záznamoch je uvedené, že sú vyhotovené iba na služobné účely, a teda nie ako dôkazný prostriedok na preukázanie viny obvineného a kde z týchto dôvodov tieto úradné záznamy sú ako dôkazný prostriedok absolútne nepoužiteľné, a teda neprípustné (nezákonné) a súd prvého stupňa na ne nemal vôbec prihliadať. Súd prvého stupňa v danom prípade vychádzal z úradného záznamu z 9. septembra 2022 ... pričom opomenul, že tu existuje ešte aj iný úradný záznam z 25. januára 2022, ktorý ustálil reálny čas príchodu OMV obvineného na 04:17 hod ... nie je zrejmé, z akých dôvodov bral súd prvého stupňa za správny a rozhodujúci práve úradný záznam iba z 8. marca 2022 ... v prípade, že existuje viacero analýz kamerových záznamov jednej a tej istej udalosti s rozdielnymi skutkovými závermi bolo povinnosťou súdu prvého stupňa sa s touto skutočnosťou v odôvodnení rozhodnutia patrične aj vysporiadať a dať odpoveď na to, prečo sa priklonil k tej - ktorej analýze a prečo tie ostatné odmietol a z akého dôvodu. Z priloženej fotodokumentácie nie je vôbec zrejmé, o aké motorové vozidlo sa jedná ... nie je zrejmé, kto osobné motorové vozidlo viedol, resp. kto bol spolujazdec, prípadne ŠPZ, a teda skutočnosť, že na kamerových záznamoch je práve osobné motorové vozidlo obvineného, nie je s určitosťou a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná". Obvinený ďalej analyzoval úradný záznam z 9. marca 2022 a dodal, že z prvej analýzy kamerového záznamu z 25. januára 2022 vôbec nevyplýva, že by mal až dvakrát s časovým odstupom prísť k bytovke poškodeného, čo korešponduje s výpoveďami obvineného a svedkyne U., že k jeho bytovke išli len raz, a síce nadržanom cca o piatej hodine. Zhodne na oboch úradných záznamoch je navyše uvedené, že sú vyhotovené len na služobné účely, a teda nie ako dôkazný prostriedok na preukázanie viny obvineného. Z týchto dôvodov sú ako dôkaz absolútne nepoužiteľné, neprípustné a nezákonné a súd prvého stupňa na ne vôbec nemal prihliadať. Odvolací súd sa k týmto namietaným skutočnostiam však vôbec nevyjadril a ani na ne nereagoval, referujúc tak len na obsah odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa. Obvinený preto uzatvoril, že „... pochybenie okresného súdu ... nebolo odstránené ani v konaní ... pred Krajským súdom v Trenčíne, a teda podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu sú založené aj na dôkazoch vykonaných nezákonným spôsobom.

Odvolací súd pri správne zistenom skutkovom stave vec nesprávne právne posúdil, čím založil dovolací

dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, rozhodoval na základe dôkazov vykonaných nezákonným spôsobom, čím založil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a zároveň možno konštatovať, že došlo v priebehu konania aj k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Rozhodnutie odvolacieho súdu tak, ako bolo už vyššie uvedené považujeme ... za arbitrárne, a teda za nepreskúmateľné, nakoľko odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s pomerne rozsiahlymi dôvodmi odvolania, nedal odpovede na vytýkané vady a nedostatky, čo sa týka prípustnosti (použitelnosti) a hodnotení dôkazov, najmä dôkazov v prospech obhajoby, ktoré skutočnosti mal za preukázané, keď ho viedli k rovnakému právnomu záveru čo do viny, vrátane právnej kvalifikácie, ako tomu bolo aj v prípade súdu prvého stupňa. S poukazom na horeuvedené preto ako obhajoba navrhujeme, aby Najvyšší súd SR ako dovolací súd rozhodol rozsudkom tak, že podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vysloví, že:

- rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/12/2023, z 19. apríla 2023 a konaním na Okresnom súde Trenčín, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku porušený zákon v § 138 písm. c) Trestného zákona, § 140 písm. b) Trestného zákona, § 119 ods. 3, ods. 5 Trestného poriadku a § 274 ods. 4 Trestného poriadku, a to v neprospech obvineného,
- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku sa zrušuje rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/12/2023, z 19. apríla 2023 v rozsahu, ktorým bola potvrdená vina G. M., na skutkovom základe ako je uvedený v obžalobe a zmenený rozsudok Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 2Tk/2/2022, z 2. februára 2022 v časti uloženého trestu a tiež tomuto rozhodnutiu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 2Tk/2/2022, z 2. februára 2022 v celom rozsahu, t. j. čo do viny, uloženého trestu a náhrady škody poškodenému,
- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku sa prikazuje Okresnému súde Trenčín, aby vec v potrebnom rozsahu znova pojednal a vo veci rozhodol".

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor nasledovne:

V prejednávanej trestnej veci nie sú naplnené dôvody dovolania tak, ako ich prezentuje obhajoba.

- žiadne skutkové zistenia súdov neboli založené na uvedených úradných záznamoch a tieto úradné záznamy sa v odôvodnení oboch rozsudkov vôbec neuvádzajú,
- odvolací súd, rovnako ako prvostupňový založili svoje rozhodnutia na celom súbore dôkazov a nie iba na výpovedi svedka - poškodeného,
- z výsluchu obvineného ako aj zo zápisnice o vykonanej rekonštrukcii spáchaného činu vyplýva, že obvinený mal s poškodeným potýčku po tom, čo mu povedal, že ho spolu s jeho bývalou priateľkou dá na Sociálku, pretože pri jeho dcére konzumujú alkohol. Poškodený mu dal facku a udrel ho do zubov. Obvinený ho podkopol. Následne obvinený videl, že sa naňho pokúša poškodený zaútočiť palicou, preto ho kopol do oblasti rebier, poškodenému palica spadla a obvinený ju následne zodvihol zo zeme a 5 - 6 krát udrel poškodeného do oblasti hlavy a ramien".

Prokurátor poukázal na značný výpočet vykonaných dôkazov a z nich vyplývajúcich zistení a doplnil, že ... intenzita a povaha útoku na poškodeného, skutočnosť, že obvinený pred spáchaním skutku dlhšiu dobu čakal, fakt, že si na miesto činu priniesol drevenú palicu, ktorú po skutku následne zrejme aj odniesol a ukryl, bez akýchkoľvek pochybností indikujú záver, že obvinený mal úmysel poškodeného udierať do hlavy intenzitou, ktorá mu mohla spôsobiť smrť, s čím bol evidentne uzročený.

S odkazom na judikátorne závery vyplývajúce z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ohľadne možnosti a faktickej miery obmedzenia, resp. prípustnosti tzv. skutkových dovolacích námietok v referencii k obsahu dovolania obvineného prokurátor uzatvoril, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže naplniť tvrdenie, že vykonaným dokazovaním nebol správne preukázaný určitý kvalifikačný znak trestného činu spáchaného obvineným. Čo sa týka obvineným uplatneného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku prokurátor konštatoval, že tento nie je naplnený, nakoľko, ... voči obvinenému bolo vo fáze pred záverečnou rečou obhajkyne vedené trestné stíhanie pre skutok, ktorý vykazuje znaky obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. Žiaden návrh či argument prokuratúry a ani samotná obžaloba nikdy nesmerovali k uplatneniu kvalifikačných znakov pomsta a surovosť. Zo strany obhajkyne obvineného nepochybne išlo o argumentovanie voči

nejestvujúcej právnej kvalifikácii skutku obvineného. Obhajkyňa teda spochybňovala uplatnenie kvalifikačných znakov trestného činu, ktoré v čase jej záverečnej reči reálne neexistovali. V zmysle § 253 ods. 3 Trestného poriadku ... je zrejmé, že súd môže prerušiť záverečnú reč procesnej strany, ak je jej obsah mimo rámca predmetu konania. Zároveň je potrebné konštatovať, že údajne nesprávny procesný postup súdu na hlavnom pojednávaní pri určení spôsobu realizácie záverečných rečí môže eventuálne byť porušením ustanovení Trestného poriadku, ale samo o sebe toto porušenie nie je zásadným porušením práva obvineného na obhajobu predpokladaným v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Z vyššie uvedených dôvodov nie sú v danej veci preukázané žiadne dôvody dovolania v prospech obvineného. Navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie obvineného G. M. zamietol, pretože dôvody dovolania nie sú preukázané".

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dovolanie menovaného je potrebné odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že obvineným uplatňované dôvody dovolania nie sú splnené, napriek dôvodnosti časti argumentácie obvineného ohľadom naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktné obmedzené, aby sa potenciálne širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), c), d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Zásada „práva na obhajobu" vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a

záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení (príkladmo vid' § 34 a nasl., pokiaľ ide o obvineného, resp. § 44 a nasl. Trestného poriadku, čo sa týka obhajcu a pod.), ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva na obhajobu, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Napokon, aj zo samotného gramatického znenia naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

V spojitosti s právom na obhajobu je potrebné vnímať aj právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňajúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby sa na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van de Hurk v. Holandsko, resp. Ruiz Torija v. Španielsko). Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je teda povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v. Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid' napr. Van de Hurk v. Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Ďalej platí, že jednou zo základných povinností súdu vo vzťahu k zachovaniu práva na obhajobu je nutnosť starostlivo a úplne popísať dôkazný postup, ktorý je súčasne treba logicky a presvedčivo odôvodniť. Uvedenú požiadavku zakotvil zákonodarca do sústavy nárokov na odôvodnenie rozsudku, a tak isto aj uznesenia, ktoré má povahu rozhodnutia vo veci samej. Nie je prípustné, aby odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí rešpektovať vyššie vymedzené kritériá, bolo založené na skutkových zisteniach, ktoré nie sú náležitým spôsobom odôvodnené, resp. primerane vysvetlené. Takéto rozhodnutia (ich

odôvodnenie alebo absencia takéhoto odôvodnenia tam, kedy rozhodné skutočnosti v zásade musia byť odôvodnené) nie sú adhézne k určitému zistenému skutkovému stavu vyjadrenému v odôvodnení dotknutého rozhodnutia. Za takéhoto procesného stavu ide o rozhodnutia, ktoré nerešpektujú požiadavky Trestného poriadku ako základného procesnoprávneho predpisu upravujúceho trestné konanie. V konečnom dôsledku sa takéto rozhodnutie posúva do protiústavnej polohy, a to najmä z hľadiska nároku trestne stíhaného obvineného na spravodlivé posúdenie jeho trestnej veci (ÚS 181/2000 - ČR). Je však vecou súdov nižšieho stupňa aké dôkazy a v akej kvalite považujú za dostatočné na preukázanie skutkového stavu.

V kontexte trestnej veci obvineného sa ale najvyššiemu súdu nejaví racionálne prípustným uvažovať o existencii akýchsi abstraktných, resp. príliš zovšeobecňujúcich hodnotiacich stanoviskách ohľadne objasnenia, resp. popisu skutkových záverov ustálených skôr vo veci konajúcimi súdmi ohľadne zodpovedania „otázky viny“ obvineného M., nakoľko platí, že tak súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd za súčasného explicitného poukazu na „nedostatky“ odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, právne perfektným spôsobom zhojeného doplnením zo strany odvolacieho súdu (pozn.: mimoriadne správne zdôrazňujúceho opakovane najvyšší súdom judikovaný postulát, že odôvodnenia rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane, keďže z hľadiska predmetu tvoria jeden celok - napr. I. ÚS 336/2016, III. ÚS 447/2016 a i.) sa zreteľným, jasným a zrozumiteľným spôsobom vyjadrili jednak ku konkrétnym výsledkom vykonaného dokazovania, pričom sa nevyhli posúdeniu kľúčových skutkových okolností, na ktorých podklade oba skôr vo veci konajúce súdy dospeli k záveru o vine obvineného M. V aktuálnej procesnej situácii naozaj niet zásadných pochybností o tom, že odvolací súd neignoroval námietky obvineného, prostredníctvom ktorých realizoval svoje právo na obhajobu. Naopak, odvolací súd svojou aktivitou reagoval doplňujúcim spôsobom na námietky obvineného proti zásadným skutkovým zisteniam, na ktoré súd prvého stupňa odkazuje ako na kľúčové pre ustálené skutkové závery, a to spôsobom konvenujúcim vyššie podrobne rozvedeným kvalitatívnym požiadavkám.

Pokiaľ obvinený namieta, že zásadné porušenie práva na obhajobu treba badať v tom, že obhajkyňa menovaného bola prerušená okresným súdom pri prednese záverečnej reči, najvyšší súd poukazuje na to, že nahliadnutím do príslušnej časti predloženého spisu zistil, že sprievodný orientačný záznamový hárok k priloženému CD nosiču obsahujúcemu záznam z príslušného hlavného pojednávania na č. l. 858 súdneho spisu obsahuje skutočnosti, ktoré argumentáciu obvineného negujú pomerne zásadným spôsobom. Je totiž len veľmi náročné predstaviť si, že by obhajkyňa obvineného alebo sám obvinený boli pri prednese záverečnej reči prerušovaní v nimi uvádzanej, natoľko významnej, miere a napriek tomu by obhajkyňa obvineného predniesla záverečnú reč v rozsahu zhruba 25 minút a obvinený v rozsahu takmer 3 minúty. K tomu pristupuje nielen záver, že z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní nevyplýva žiadna zmienka o akomsi rušivom vplyve iných osôb zúčastňujúcich sa hlavného pojednávania, ale najmä skutočnosť, že z hľadiska zachovania práv obhajoby je v tomto smere úplne postačujúce, že s tvrdenými námietkami sa vysporiadal nielen súd prvého stupňa, ale rovnako tak aj odvolací súd, a to najneskôr v písomnom vyhotovení ich meritórnych rozhodnutí (čo sa týka rozsudku krajského súdu, tak k takému vysporiadaniu došlo za súčasného konkrétneho odkazu na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa s jeho tomu zodpovedajúcim doplnením - R 43/2018). Zároveň možno poznamenať, že ak predseda senátu súdu prvého stupňa aplikoval § 274 ods. 4 Trestného poriadku, v zásade použitím dotknutého ustanovenia nijak neporušil zákon, nakoľko ide o ustanovenie priamo upravujúce vedenie hlavného pojednávania obsahujúce oprávnenie predsedu senátu efektívne „manažovať“ jeho riadny a plynulý priebeh, navyše v intenciách predikovaných v § 253 ods. 1 veta prvá, ods. 3 Trestného poriadku. Súčasne je z predmetného sprievodného záznamu a zápisnice o hlavnom pojednávaní zrejmé, že v prípade vstupu prokurátora v takto vymedzenej časti hlavného pojednávania (resp. v jeho závere) bolo plne zachované právo obhajoby reagovať formou repliky na prípadný prednes prokurátora (a tak pružne doplniť tam uvedené prednesy formou, ktorá je účelom v zásade totožná s prednesom záverečnej reči. Takisto platí, že v prípade opakovaného porušenia povinnosti strany konania „zjavne nevybočiť“ pri prednese záverečnej reči z rámca prejednávanej veci nie je porušením zákona, ak predseda senátu po viacnásobných neúčinných upozorneniach odníme obhajcovi alebo obvinenému ďalej právo pokračovať v prednese záverečnej reči (R 19/1990). V

posudzovanej trestnej veci ale takáto procesná situácia nenastala.

Za porušenie práva na obhajobu pre účely dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku takisto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Ak preto obvinený namieta (s poukazom na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku) neprihliadnutie na závery vyplývajúce zo znaleckého posudku č. 54/2022 vypracovaného ohľadne osoby poškodeného Š., najvyšší súd konštatuje, že takto formulovaná argumentácia nemôže predstavovať kvalifikovanú námietku subsumovateľnú pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ako ani iný dovolací dôvod) práve s poukazom na zákaz prieskumu možnej neúplnosti zistenia skutkového stavu. Ide totiž o okolnosť, ktorú môže obvinený namietať v konaní pred odvolacím súdom, zatiaľ čo už len s poukazom na vyššie podrobne citované námietky obvineného je zrejmé, že nimi menovaný vyjadruje svoju nespokojnosť so skutkovými závermi ustálenými vo veci konajúcimi súdmi, vyplývajúcimi z postupu podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku (spôsobom laicky charakterizovateľným nasledovne: „ak by si súd bol býval osvojil inú verziu, nie je vylúčené, že tomu mohlo byť inak“).

Preto najvyšší súd vyhodnotil argumentáciu obvineného vzťahujúcu sa k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú s tým, že naplnenie tohto dovolacieho dôvodu konštatovať nemožno.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípade ak skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom je zrejماً z obsahu spisu, pričom súčasné porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 a nasl. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V naznačenej súvislosti tomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2.2.2010, Emen p. Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12.2011 a ďalšie).

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a jeho zrkadlové znenie -

rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale neskoro (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

V súhrne preto platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. V rámci dovolacieho konania môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak následne najvyšší súd dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Ďalej platí, že nesúlad so zákonom musí byť v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku konštatovaný v tomu zodpovedajúcej intenzite vo vzťahu k dôkazu, na ktorom je rozhodnutie založené vo výlučnej alebo v rozhodujúcej miere. V prípade namietaných dôkazných prostriedkov musí ísť v rámci takto zúženého priestoru o chybu, ktorá by vo výlučnej alebo rozhodujúcej miere ovplyvnila samotnú podstatu a význam dôkazných prostriedkov údajne zaťažených obvineným označenými chybami nezákonnosti. Takto je zároveň zachovaný princíp, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok možno úspešne podať len v prípade výskytu závažných chýb aplikácie hmotného alebo procesného práva.

Čo sa týka konkrétnych dovolacích námietok obvineného, tieto možno rozdeliť do dvoch vecne podstatných argumentačných okruhov:

- a) neprihliadnutie súdu prvého stupňa na závery znaleckého dokazovania, pripúšťajúce, „alternatívu skutkového deja“, vyplývajúce zo znaleckého posudku č. 54/2022 na osobu poškodeného Š. (ktoré v zásade poukazujú na emočnú nestabilitu a celkovú nedôveryhodnosť osoby poškodeného) ako aj
- b) neprípustnosť použitia úradných záznamov - analýzy kamerových záznamov vyhotovených príslušníkmi Policajného zboru.

Čo sa týka prvého okruhu námietok obvineného, tak už z ich opisu je evidentné, že argumentácia obvineného je v rovine skutkových námietok smerujúcich proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie tak, ako napokon najvyšší súd ustálil už v skoršej časti tohto uznesenia.

Najvyšší súd ako súd dovolací nemôže preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení ustálených súdmi nižších stupňov, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ teda neúplnosť a nesprávnosť skutkových zistení ustálených súdmi nižších súdov nemôže dovolací súd preskúmať v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto skutkové preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, napríklad uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebolo prihliadnuté na konkrétny dôkaz, na ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam vykonaný byť mal; naviac, so sprievodným námietkovým atakom charakterizovateľným skôr v zmysle kladenia dodatočných otázok dovolaciemu súdu, akými dôvodmi boli konajúce súdy v tzv. základnom konaní vedené pri ich závere neprihliadnuť na závery vyjadrené v skôr zmienenom znaleckom posudku.

Opäť preto platí, že posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v skutkovej vete výroku o vine obvineného. Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v predmetnej veci medzi dovolacími dôvodmi upravenými pod písm. g) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, za súčasnej logickej nadväznosti na jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Možno pre úplnosť zdôrazniť, že naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa nemožno účinne domáhať v prípade, ak súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a hodnotenia z nich získaných výsledkov (tzn. hodnotenia dôkazov) nevyhovuje predstavám dovolateľa. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vykonaný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Ak by aj najvyšší súd dotknutú námietku inak podradil pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, zostáva napriek tomu nedotknutým záver, že právo na spravodlivý proces neznamená právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Najvyšší súd preto bez ďalšieho neprijal s tým súvisiacu argumentáciu obvineného M. celkom zjavne stojacu mimo dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Platí totiž to, že dovolacie námietky v naznačenom kontexte nemožno vnímať inak, než ako subjektívne hodnotenie priebehu konania v trestnej veci obvineného, ktorými v zásade sugestívnym spôsobom najvyššiemu súdu ponúka alternatívnu verziu skutkového deja (pochopiteľne, s priaznivejšou koncovkou pre obvineného) typu, že mohol konať aj v nutnej obrane, resp. eventuálne nemožno vylúčiť ani záver, že napokon on bol osobou, ktorá bola napadnutá poškodeným Š. a v podstate to len „trochu prehnal“, za čo sa poškodenému ospravedlnil.

Najvyšší súd k tomu poznamenáva, že takto formulované námietky obvineného nezakladajú žiaden dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku - pre ich atakovanie skutkového stavu. Námietky obvineného preto v tejto časti najvyšší súd neprijal.

Čo sa však týka druhého okruhu námietok obvineného ohľadne dôkaznej nepoužiteľnosti úradných záznamov spísaných príslušníkmi Policajného zboru (nahliadnutím do príslušnej časti predloženého spisu sa jedná o úradné záznamy na č. l. 536 a nasl. zv. č. II., vyšetrovací spis) tak najvyšší súd súhlasne s obvineným konštatuje, že úradné záznamy nemožno považovať za procesne použiteľný dôkaz, a to napriek tomu, že ich formálna podoba zvädza k ich analogickému subsumovaniu pod listinné dôkazy.

Tu si je potrebné uviesť, že úradný záznam je v zásade len záznam o postupe polície informatívnej povahy. Nie je však ako dôkaz prípustný na hlavnom pojednávaní (SR 91/2005 - ČR, príp. R 45/1994 -

ČR), čo konvenuje aj ostatným záverom rozhodovacej praxe (viď napr. R 17/1997, resp. R 26/1989). Úradný záznam spísaný príslušníkmi Policajného zboru preto nemožno považovať za dôkaz použiteľný v trestnom konaní, a tak ho nie je možné oboznámiť na hlavnom pojednávaní jeho prečítaním ako listinný dôkaz.

Ďalej ale najvyšší súd akcentuje, že naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno konštatovať len vtedy, ak je dôkaz zaťažený chybou, ktorá svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 a nasl. Dohovoru a súčasne ide o dôkaz, ktorý výlučne alebo v rozhodujúcej miere ovplyvnil dovolaním napadnuté rozhodnutie.

Povedané inými slovami, možno opätovne uviesť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený:

- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd vykonal nezákonným spôsobom tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd na hlavnom pojednávaní nevykonal, ale prihliadal na ne,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré síce boli získané zákonným spôsobom, ale nie sú procesne použiteľné na preukazovanie skutočností rozhodných pre rozhodnutie o vine obvineného.

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Zovšeobecnené povedané: „z pohľadu ESLP“, konkr. s poukazom na čl. 6 Dohovoru je dôležité zistenie, či sú dotknuté úradné záznamy jedinými usvedčujúcimi dôkaznými prostriedkami, resp. či tieto len „dokresľujú situáciu“ ako podporné dôkazné prostriedky a či sú v súlade s ďalšími dôkaznými prostriedkami.

Vo všeobecnosti možno zhrnúť, že k porušeniu čl. 6 Dohovoru (viď primerane Schenk v. Švajčiarsko) by došlo len vtedy, ak by predmetné úradné záznamy polície:

- boli jediným usvedčujúcim dôkazom a zároveň
- by nebolo dodržané právo obhajoby na spochybnenie takéhoto dôkazu.

V predmetnej veci takáto situácia nenastala, o čom napokon svedčí aj obsah odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa zreteľne a zrozumiteľne vyplýva, že dotknuté úradné záznamy nepredstavujú jediný a ani rozhodujúci usvedčujúci dôkaz. Naopak, vo svetle nižšie uvedených skutočností ide o síce zákonne úplne nepoužiteľný dôkaz, avšak maximálne tak podporného, než reálne relevantného charakteru. V zásade platí, že ich obsah pozostáva z opisu kamerových záznamov zachytávajúcich údajný príjazd vozidla obvineného k bydlisku poškodeného a jeho následný odjazd - výskyt tohto vozidla pri bydlisku poškodeného však v zmysle záverov ustálených už súdom prvého stupňa potvrdili jednak svedkyňa X. ako aj poškodený Š. a svedkyňa U. - ktorá bola spolujazdkyňou obvineného pri jeho výjazde za poškodeným Š. (viď str. 4 a nasl., resp. str. 9 odsek tretí písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvého stupňa). Pozornosti najvyššieho súdu na dôvažok neunikol pomerne paradoxný poukaz obvineného na úradný záznam z 25. januára 2022, z ktorého majú vyplývať iné skutkové závery, resp. „zásadný rozdiel“ vo vzťahu k ustáleniu časového okamihu, odkedy mal obvinený počkať na poškodeného pred spáchaním skutku. Tu sa argumentácia obvineného pohybuje v logicky neutržateľnej a významovo zásadne protichodnej rovine spočívajúcej v prvotnej námietke nezákonnosti dôkazného použitia úradných záznamov en bloc, zatiaľ čo na druhej strane obvinený takmer v okamžitej nadväznosti poukazuje na niektorý z nich s tým, že jeho obsah „vnáša úplne iné nazeranie na vec ako takú“.

Najvyšší súd preto uzatvára, že v trestnej veci obvineného nemožno konštatovať ani naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa. To znamená, že dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo naostatok vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu k skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v skutkovej vete výroku ich meritórnych rozhodnutí môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú odvoláciu inštanciu.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce sudy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Najvyšší súd po oboznámení sa s rozhodnutiami súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu a dovolaním obvineného dospel k záveru, že dovolacie námietky obvineného smerujúce proti kvalifikovaniu spáchaného skutku opísaného v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa aj ako spáchaného s osobitným motívom - z pomsty podľa § 140 písm. b) Trestného zákona sú v zásade orientované správne a z toho dôvodu im najvyšší súd aj priznal argumentačnú relevanciu a tieto akceptoval, riadiac sa však argumentáciou, ktorá je odlišná od obsahovej podstaty námietok obvineného.

Najvyšší súd vo všeobecnosti poznamenáva.

Výroková časť odsudzujúceho rozsudku pozostáva jednak zo:

- skutkovej vety a

- právnej vety s príslušnou právnou kvalifikáciou skutku premietnutého v skutkovej vete.

Skutková veta odráža faktické okolnosti, ktoré sú právne relevantné z hľadiska základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu, teda kvalifikačne použitého ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona.

Formulácia „uvedením všetkých zákonných znakov vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu“ (§ 163 ods. 3 Trestného poriadku) znamená povinnosť uviesť vo výroku o vine odsudzujúceho rozsudku okrem skutkovej vety aj tzv. právnu vetu, vychádzajúcu zo znenia ustanovení použitých na právnu kvalifikáciu činu, ktoré sú označené vo výroku o vine zákonným pomenovaním a paragrafovým označením - práve s nimi je fakticky spojená zákonom ustanovené rozpätie prípustne „uložiteľnej“ výmery trestu odňatia slobody.

Skutková veta spravidla nepoužíva terminológiu právnej vety (teda terminológiu dotknutého zákonného ustanovenia), aj keď sa niekedy použité výrazy a formulácie skutkovej a právnej vety nevyhnutne prekrývajú (zhodujú). Skutková veta však musí s dostatočnou obsahovou určitosťou vyjadrovať všetky skutkové okolnosti, ktoré sú kvalifikačným momentom použitej právnej kvalifikácie (R 22/2015 - III). Skutková veta musí zodpovedať právnej vete obsahovo, teda tak, aby bolo možné konštatovať naplnenie zákonných znakov trestného činu - subsumovať zistený skutkový stav pod príslušné ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona (R 57/2016).

V skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku sa necituje formulácia kvalifikačne použitého ustanovenia Trestného zákona; napriek tomu ale musí byť obsah skutkovej vety konštruovaný tak, aby obsahovo zodpovedal právnej vete v kvalifikačnej časti výroku o vine.

Čo sa týka predmetnej trestnej veci, tak obsah skutkovej vety rozsudku súdu prvého stupňa (popis skutku) nie je úplne totožný s jeho právnou vetou. Nič pritom nebránilo tomu, aby dotknuté pochybenie napravil krajský súd, ktorý tak mal a mohol urobiť s poukazom na skutočnosť, že rozhodoval aj na podklade odvolania prokurátora. Odvolací súd sa však obmedzil len na zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa v rozsahu čo vo výroku o treste a nesúlade skutkovej vety s právnou vetou „poňal“ zjavne v zmysle „vodiacej línie“ určenej okresným súdom - tak, že sa s údajným preukázaním použitého osobitného kvalifikačného pojmu podľa § 140 písm. b) Trestného zákona (osobitný motív - z pomsty) oba skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vysporiadali v odôvodnení svojich rozhodnutí.

Už na prvý pohľad je ale zo skutkovej vety rozsudku súdu prvého stupňa úplne evidentné, že neobsahuje ani len náznakovo „skutkové uchopenie“ konania obvineného tak, aby obsahovala opis žalovaného skutku aj - z pomsty. Okrem opisu spáchania skutku a vyjadrenia úmyselného zavinenia z obsahu skutkovej vety nemožno derivatívne konkretizovať skutkové vyjadrenie predmetného osobitného kvalifikačného pojmu tak, aby bola skutková veta úplne súladná s právnou vetou, obsahujúcou príslušné hmotnoprávne ustanovenie Trestného zákona v jeho slovnom i paragrafovom znení. V tejto časti je teda dovolanie obvineného dôvodné.

S poukazom na § 371 ods. 5 Trestného poriadku najvyšší súd zistené pochybenie okresného a krajského súdu môže preskúmať a bližšie precizovať len z akademického hľadiska, nakoľko zásadným spôsobom neovplyvnilo postavenie obvineného.

Podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku, dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Najskôr je potrebné uviesť, že nakoľko bol obvinenému (správne) ukladaný úhrnný trest podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona, najvyšší súd sa v referencii na obsah predchádzajúceho odseku zameril na právnu kvalifikáciu skutku aj ako trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 2 Trestného zákona (ako trestného činu najprísnejšieho trestného - výmera trestnej sadzby v zmysle osobitnej časti Trestného zákona 5 (päť) až 12 (dvanásť) rokov). Odhliadnuc od skutočnosti, že okresný súd v zhode s odvolacím

súdom opomenuli vziať do úvahy už skôr konštatovanú absenciu kvalifikovaného opisu osobitného kvalifikačného pojmu - spáchania trestného činu z pomsty podľa § 140 písm. b) Trestného poriadku, je pre účely trestnej veci obvineného podstatnou tá skutočnosť, že skutková veta obsahuje dostatočne konkrétnu formuláciu konania obvineného, ktoré nepochybne napĺňa spáchanie (aj) zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 ods. písm. c) Trestného zákona - surovým alebo trýznivým spôsobom.

Zjednodušene povedané, ak bol obvinenému ukladaný trest v rozpätí trestnej sadzby zodpovedajúcej § 155 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, pochybenie skôr vo veci konajúcich a rozhodujúcich súdov je v tomto smere nevýznamné, nakoľko konanie obvineného v takom prípade napriek uvedenému čo do faktických právnych následkov okresný i krajský súd súladne so zákonom právne priradili pod kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Pri ukladaní trestu sa preto obvinený ocitol v totožnej situácii, nakoľko mu bol uložený trest odňatia slobody v rámci skôr precizovaného rozpätia trestnej sadzby (vo výmere šiestich rokov).

Konštatované pochybenie okresného i krajského súdu preto zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného, čo bez ďalšieho napĺňa § 371 ods. 5 Trestného poriadku. Ak následne obvinený dovolacími námietkami atakuje nepreukázané naplnenia osobitného kvalifikačného pojmu - závažnejšieho spôsobu konania podľa § 138 písm. c) Trestného zákona - surovým alebo trýznivým spôsobom, možno uviesť nasledovné.

V dovolacom konaní iniciovanom obvineným niet právne významného priestoru pre ďalšiu obhajobnú argumentáciu charakteru typického pre konanie pred súdom prvého stupňa, resp. pre odvolacie konanie. Ako výstižný príklad takto formulovanej argumentácie obvineného poslúžia napríklad námietky v znení:

- „z výpovede očitého svedka X. U. vyplýva, že obvinený nemal v tom čase, ako išiel za poškodeným žiadnu zbraň“,
- „záver o tom, že sa malo jednáť o údery, vykazujúce znaky surového spôsobu spáchania trestného činu ani znalec ... neskonštatoval ... pripustil, že k zlomeniu rebier mohlo dôjsť aj v dôsledku pádu na zem alebo obrubník chodníka“,
- „surovosť konania ... je potrebné odvodzovať aj od všetkých okolností prípadu“,
- „je možné pripustiť aj alternatívu skutkového deja“ alebo početné (a už v skoršom texte tohto uznesenia zmienené) alternatívne „prehodnocovanie“ obsahu a záverov vyplývajúcich zo svedeckých výpovedí,

rezultujú v jediné: argumentácia dovolateľa je totožného, a síce skutkového charakteru (obvinený nesúhlasí so skutkovými závermi konajúcich súdov a odmieta svoju vinu). Obvinený danosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku odvodzuje práve od ním subjektívne označovaného nesprávne zisteného skutkového stavu a postupu súdu pri jeho zisťovaní a výsledkov hodnotenia takto získaného sumáru skutkových zistení. Obvinený nerozlišuje skutkové námietky od právnych. Jedine právne námietky by pritom bolo možné považovať za relevantné a bolo by potrebné sa nimi aj skutočne zaoberať v dovolacom konaní.

Bezprostredným následkom uplatnenia nesprávnych dovolacích námietok je to, že podané dovolanie je v prevažnej časti len ďalším odvolaním, čo je možné zistiť s poukazom na obsah konštatívnej časti rozsudku odvolacieho súdu - vid' str. 3 odsek posledný a nasl. zmieneného rozsudku, kde sú podrobne citované totožne formulované odvolacie námietky menovaného, s ktorými sa riadne a adekvátne vysporiadal už odvolací súd; tým je súčasne vylúčená akákoľvek polemika viažuca sa k údajnej nepreskúmateľnosti alebo arbitrárnosti dovolaním napadnutého rozsudku (vid' napokon úvahy najvyššieho súdu viažuce sa k obvineným uplatnenému dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku).

Pokiaľ neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže

preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 odsek 1 písmeno i) Trestného poriadku, nemožno takéto skutkové preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť a vo svojej podstate obchádzať prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 odsek 1 písmeno i) Trestného poriadku - konkrétne uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že súdy mali posudzovať súhrn dôkazov v tom smere, či tvoria, alebo netvoria logickú a ničím neprerušovanú a uzavretú sústavu vzájomne sa dopĺňujúcich dôkazov.

Súčasne platí nielen to, že hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ak obvinený namieta nepreukázanie subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, tak je potrebné uviesť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže napĺňať ani poukaz na to, či bola, alebo nebola v konaní preukázaná subjektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak, ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je obsahom skutkovej vety rozhodnutia.

Tu si treba uvedomiť, že zistenie a konštatovanie naplnenia, či nenaplnenia subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu (úmyselnej formy zavinenia ako na to poukazuje dovolateľ) patrí medzi okolnosti podliehajúce normám procesného práva a vykonáva sa v rámci dokazovania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 119 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku: „V trestnom konaní treba dokázať, najmä či sa stal skutok a či má znaky trestného činu“.

Preto nemôže najvyšší súd v rámci už tretej inštancie preskúmať, či bola, alebo nebola naplnená subjektívna stránka (jeden zo znakov skutkovej podstaty trestného činu) skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania, jeho opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení, ako to učinili súdy nižších stupňov.

Ak obvinený náznakovo uvádza, že mohol konať v nutnej obrane, najvyšší súd konštatuje, že ide opäť o skutkovú námietku, ktorej uplatnením nie je možné právne prípustnou formou účinne namietat' skutkový stav tak, ako je premietnutý v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa (v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu). Pre možnosť posudzovania podmienok nutnej obrany (prípadne aj domnej - putatívnej obrany) by totiž zistený skutok musel obsahovať skutkové okolnosti svedčiacie pre možnosť posúdenia konania obvineného ako konania v nutnej, resp. putatívnej obrane. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku by bol naplnený vtedy, ak by také okolnosti boli nesprávne právne vyhodnotené, t. j. nespĺňajúce kritériá uvedené v § 25 a nasl. Trestného zákona, hoci by ich de facto spĺňali. V trestnej veci obvineného však taký stav konštatovať nemožno.

Najvyšší súd poznamenáva, že v prípade podania dovolania obvineným, nie je odvolacím súdom a má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - vid' veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania jeho opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení, ako to učinili súdy nižších stupňov, na ktorých odôvodnenie naplnenia osobitného kvalifikačného pojmu - spáchania trestného činu závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. c) Trestného zákona, najvyšší súd ďalej poukazuje bez potreby opakovania, resp. inak samoučelného parafrázovania tam podrobne rozvedených argumentačných záverov.

Zo strany najvyššieho súdu sa možno obmedziť na konštatovanie, že ak podľa predstáv obvineného nie je voči osobe poškodeného dostatočne surovým alebo trýznivým konaním vyslovené dobitie poškodeného opakovanými údermi tupým predmetom (sprvoti úderom zozadu) tak, že tohto ďalej na zemi doslova zmlátil, a to spôsobom, ktorý je obvykle v civilizovanej spoločnosti krutý a zavrhnuteľný aj voči zvieratám (s tým, že poškodeného následne zrejme dokopal tak, že mu zlomil

„len" dve rebrá), tak o naplnení dotknutého osobitného kvalifikačného pojmu môže mať skutočne pochybnosti len obvinený.

S ohľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že v predmetnej veci nebol naplnený žiadny dovolací dôvod, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.